

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/206/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6212206418
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6212206418.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a členov senátu JUDr. Jaroslava Galla a JUDr. Klaudie Koskovej, v právnej veci navrhovateľa POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpeného spoločnosťou Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti odporcovi Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Župné nám. 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš, č. k. 1C/82/2012 - 68 zo dňa 12. 03. 2013, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e .

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh navrhovateľa na prerušenie konania do právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti pre porušenie práva navrhovateľa na zákonného sudcu a na nestranný súd, zamietol návrh navrhovateľa vo veci samej, odporcovi náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení rozsudku k výroku o zamietnutí návrhu navrhovateľa na prerušenie konania uviedol, že o návrhu navrhovateľa na prerušenie konania až do právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu SR o ústavnej sťažnosti pre porušenie práva navrhovateľa na zákonného sudcu a na nestranný súd, súd rozhodoval podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p., podľa ktorého, pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet. Podľa § 109 ods. 2 O. s. p. prerušenie konania nie je obligatórne, a teda súd môže konanie prerušiť a tiež nemusí. Dôvodom pre prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p., však vždy musí byť tá skutočnosť, že prebieha konanie, v ktorom sa rieši tzv. predbežná (prejudiciálna) otázka. Túto otázku si však súd môže vyriešiť aj sám (§ 135 ods. 2 O. s. p.). V danom prípade zaujatosť vec prejednávanej zákonného sudcu navrhovateľ namietal už v návrhu na začatie konania. O jeho námietke bolo rozhodnuté Krajským súdom v Banskej Bystrici ako súdom nadriadeným podľa § 16 ods. 1 O. s. p. tak, že vo veciach vedených na okresnom súde pôvodne pod spisovou značkou 2C/175/2012 a 2C/177/2012 bola zákonnou sudkyňou JUDr. Anna Petrusová, ktorá bola vylúčená z prejednávania a rozhodovania týchto vecí, pretože bola zákonnou sudkyňou presne v 4 veciach, v ktorých podľa tvrdenia navrhovateľa neboli vydané rozhodnutia súdom v zákonnej lehote. Následne boli tieto veci pridelené náhodným výberom JUDr. Milanovi Růžičkovi, ktorý vylúčený nebol. Vo veciach vedených na okresnom súde pod spisovou značkou 1C/82/2012 a 1C/84/2012 zákonný sudca nebol vylúčený z prejednávania rozhodovania týchto vecí, pretože nebol zákonným sudcom v týchto exekučných veciach. Vzhľadom na uvedené, keďže navrhovateľ si uplatnil svoje zákonné právo namietat' nestrannosť súdu a o jeho

námietke bolo už aj zákonným postupom rozhodnuté, súd nevidel dôvody pre prerušenie konania, preto jeho návrh na prerušenie konania ako nedôvodný zamietol.

Vo veci samej sa navrhovateľ domáhal náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, keďže Okresný súd Veľký Krtíš v jednotlivých exekučných veciach nerozhodol o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora. V tejto súvislosti okresný súd poukázal na ust. § 3 ods. 1 písm. d), § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a na § 44 ods. 8 zák. č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov. Z obsahu pripojených exekučných spisov tamajšieho súdu sp. zn. 5Er/2317/2006, 7Er/276/2004, 5Er/1583/2006 a 5Er/467/2009 nesporne vyplýva, že v týchto veciach v roku 2010 neboli podané sťažnosti na prieťahy v konaní. Poukázal aj na to, že vo veci 5Er/1583/2006 o návrhu na zmenu exekútora súd nerozhodoval, pretože exekúciu zastavil. Zároveň poukázal na to, že na Okresnom súde vo Veľkom Krtíši k 31. 12. 2009 bol počet nevybavených exekučných vecí 15 278 a ku dňu 31. 12. 2010 17 722 vecí.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti okresný súd dospel k záveru, že nie sú splnené hmotnoprávne podmienky pre zodpovednosť štátu a preto návrh navrhovateľa ako nedôvodný zamietol. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. na základe zásady úspechu, kedy odporca mal vo veci plný úspech, avšak v spojení s konaním mu trovy nevznikli.

Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie navrhovateľ. Navrhol rozsudok okresného súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Uviedol, že navrhovateľ riadne a včas požiadal o zrušenie pojednávania, uviedol dôležité dôvody a predložil súdu listiny spájané s označenými dôvodmi. Súd preto nemohol postupovať podľa ust. § 101 ods. 2 O. s. p. a vec prejednať v neprítomnosti navrhovateľa. Ďalej poukázal na to, že sudcu, ktorému bola vec pridelená na prejednanie a rozhodnutie, bolo potrebné z konania vylúčiť, aj s ohľadom na prax iných súdov. Za týchto okolností, že názor krajského súdu vo veci nestrannosti pri rozpore s rozhodovacou praxou iných krajských súdov, Ústavného súdu Slovenskej republiky a Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu neobstojí, a že navrhovateľ podal ústavnú sťažnosť pre porušovanie jeho práva na nestranný súd, ktorého výsledkom bude zrušenie rozhodnutia krajského súdu, nebolo a nie je prípustné, aby konanie pokračovalo ústnym pojednávaním, v ktorom vykonával úkony a rozhodoval vylúčený sudca. Konečné (meritórne) rozhodnutie vo veci súdom (vylúčeným sudcom) neprichádzalo v čase jeho vydania do úvahy aj preto, že súd v rovnakom rozhodnutí rozhodol aj o návrhu navrhovateľa na prerušenie konania podľa ust. § 109 ods. 2 písm. c) O. s. p., proti ktorému legálne pripustil odvolanie.

Navrhovateľ podal odvolanie aj proti výroku o zamietnutí návrhu na prerušenie konania, pričom v čase podania odvolania o zamietnutí návrhu vo veci samej nebolo právoplatne rozhodnuté o zamietnutí návrhu na prerušenie konania. Dôsledok správania súdu, kedy predbehol vydaním meritórneho rozhodnutia účinky právoplatného rozhodnutia o prerušení konania z dôvodu rozhodovania o otázke nestrannosti sudcu, zakladajú porušenie práva navrhovateľa na súdnu ochranu, osobitne má jeho možnosť konať pred súdom. Navrhovateľ taktiež uviedol, že trval na osobnej účasti právneho zástupcu na pojednávaní, nemal sa možnosť vyjadriť k tvrdeniam odporcu, z ktorých súd pri svojom rozhodovaní vychádzal a zachytil ich aj v odôvodnení svojho rozhodnutia. Za takejto procesnej situácie došlo k degradácii zásady kontradiktórnosti, k porušeniu práva navrhovateľa na súdnu ochranu, ako aj k odňatiu jeho možnosti konať pred súdom. Súd rozhodol bez toho, aby umožnil navrhovateľovi s cieľom ovplyvniť rozhodnutie všeobecného súdu vyjadriť sa k skutkovým a právnym otázkam veci. Navrhovateľ ako strana konania nebol oboznámený s obsahom dôkazov a prednesov, nemal možnosť sa k týmto dôkazom a prednesom vyjadriť, a sám nemal možnosť navrhnúť dôkazy na podporu svojich protitvrdení. Namietal, že súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberal výlučne otázkou nesprávneho úradného postupu v podobe zbytočných prieťahov. Poukázal však na podstatu nesprávneho úradného postupu exekučného súdu, ktorý pozostáva z kumulovaných právnych skutočností, ktoré predstavujú jednak nerozhodnutie v zákonnej lehote, jednak neodôvodnenú nečinnosť ako aj existenciu zbytočných prieťahov. Prvostupňový súd si z týchto právnych skutočností svojvoľne vybral len jedinú (zbytočné prieťahy), rozhodoval len o nej a ostatné namietané skutočnosti ignoroval.

Poukázal aj na nesprávne právne zhodnotenie, keď prvostupňový súd aplikoval § 9 ods. 2 zákona číslo 514/2003 Z. z., ktoré bolo do právneho poriadku včlenené až 01. 01. 2013 zákonom číslo 412/2012

Z. z. a apeloval na konajúce sudy, aby tomuto ustanoveniu nepriznali retroaktívne účinky v záujme rešpektovania zákazu retroaktivity. Vyslovil presvedčenie, že taký výklad ustanovenia § 9 ods. 2 zákona číslo 514 /2003 Z. z., ktorým by teda navrhovateľovi nevznikol nárok na náhradu škody, ak by nebola podaná sťažnosť na prietahy pred účinnosťou tohto ustanovenia, je ústavne nekonformný a takýto výklad neprípustný.

Poukázal aj na to, že spôsobenie škody nie je možné ospravedlniť tým, že exekučný súd mal enormné množstvo nevybavených exekučných vecí. Práve táto okolnosť potvrdzuje tvrdenia navrhovateľa uvedené v návrhu na začatie konania, že exekučný súd konal prietahovo, nesústredene, nekoordinovane, čo si vyžiadalo náklady na strane navrhovateľa a čo predstavuje jeho škodu, ktorá by nebola navrhovateľovi vznikla, ak by súd nevykonal nesprávny úradný postup.

Odporca vo vyjadrení sa k odvolaniu navrhovateľa navrhol rozsudok okresného súdu v celom rozsahu potvrdiť. K námietke navrhovateľa ohľadom toho, že mu postupom súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom uviedol, že možnosť pojednávať v neprítomnosti účastníka predpokladá, že účastník je riadne predvolaný a nepožiadal o odročenie z dôležitých dôvodov. V napadnutom rozsudku sa súd dostatočne a vyčerpávajúco zaoberal splnením podmienok pre možnosť aplikácie ustanovenia § 101 ods. 2 O. s. p., keď dospel k záveru, že dôvody uvedené navrhovateľom nie sú dôležité dôvody na účely aplikácie ustanovenia § 101 ods. 2 O. s. p. Odporca zastáva názor, že o tom, či dôvod, pre ktorý účastník žiada o odročenie, je dôležitým dôvodom, rozhodne súd. Respektíve po zvážení všetkých relevantných okolností posúdiť, či doručené podanie účastníka je žiadosťou o odročenie pojednávania z dôležitých dôvodov na účely § 101 ods. 2 O. s. p. Dôležitým dôvodom je závažný dôvod, ktorý účastníkovi bráni v účasti na pojednávaní. Ide teda o dôvod, ktorý vznikne na strane účastníka a vyznačuje sa nepredvídateľnosťou, závažnosťou, rozsahom alebo iným dôvodom naplňajúcim aspekt ospravedlniteľnosti. Žiadosť navrhovateľa neobsahovala žiadne dôvody, ktoré v konkrétnom prípade a v danom čase bránili v účasti navrhovateľa a jeho právneho zástupcu na pojednávaní. Všetky skutočnosti, ktoré navrhovateľ v podaní uviedol, mohol uviesť osobne na pojednávaní a takto realizovať svoje procesné práva a povinnosti.

Žiadosť o odročenie pojednávania bola zo strany právneho zástupcu navrhovateľa doručená súdu 2 pracovné dni pred pojednávaním, hoci dôvod, pre ktorý navrhovateľ žiadal o odročenie, sa nevyznačoval nepredvídateľnosťou a naliehavosťou. Zároveň poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.: 4 Cdo/116/93 uverejnené pod R 79/1994. Navrhovateľovi ani jeho právneho zástupcu nič nebránilo v účasti na pojednávaní, napriek tomu sa ho nezúčastnili. Pokiaľ navrhovateľ namieta, že nemal možnosť vyjadriť sa k tvrdeniam navrhovateľa, z ktorých súd pri svojom rozhodovaní vychádzal, ani dôkazom, ktoré súd vykonal a založil na nich svoje rozhodnutie, uviedol, že ku všetkým skutočnostiam navrhovateľ mal možnosť sa vyjadriť na pojednávaní, na ktoré bol riadne predvolaný.

K zamietnutiu návrhu došlo z dôvodu, že súd nemal preukázaný namietaný nesprávny úradný postup. Dôkazom, na základe ktorého k tomuto záveru súd dospel, bolo oboznámenie sa s pripojenými exekučnými spismi, ktoré sa dotýkali konaní, v ktorých podľa tvrdení navrhovateľa malo prísť k namietanému nesprávne úradnému postupu. Účastníkom namietaných exekučných konaní bol i sám navrhovateľ a priebeh exekučných konaní bol tvrdý samotným navrhovateľom v návrhu na začatie konania. Dôkaz exekučnými spismi súd vykonal na základe návrhu samotného navrhovateľa. Je teda zrejmé, že súd rozhodol na základe skutočností tvrdých navrhovateľom a na základe skutkového stavu zisteného vykonaním dokazovania, ktoré navrhol navrhovateľ.

Pokiaľ navrhovateľ namietal v odvolaní, že rozhodoval vylúčený sudca, týmto odvolaním napáda rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici o jeho námietkach zaujatosti, považuje ich za nesprávne, keďže napriek právoplatným rozhodnutiam naďalej namieta zaujatosť konajúceho súdu. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie I. ÚS 73/97, I. ÚS 27/98, II. ÚS 121/03, v zmysle ktorých obsahom základného práva na prejednanie veci nestranným súdom je iba povinnosť súdu prejednať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávanie a rozhodnutia veci pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom. Právu navrhovateľa na nestranný súd bolo učené zadosť tým, že príslušný súd rozhodol o jeho námietke. Je neprípustné, aby potom odvolacím dôvodom bola skutočnosť, o ktorej už Krajský súd v Banskej Bystrici právoplatne rozhodol. K opakovaniu skutočností, ktoré už boli predmetom námietky zaujatosti a o ktorých sa už právoplatne rozhodlo, je nevyhnutné uviesť závery Ústavného súdu Českej republiky vyjadrenej v náleze sp. zn.: Pl. ÚS 15/01, z ktorého vyplýva, že žiadny právny poriadok

nie je a nemôže byť z pohľadu sústavy procesných prostriedkov na ochranu práv, ako i z pohľadu sústavy usporiadania prieskumných inšancií budovaný ad infinitum. Každý právny poriadok generuje a nevyhnutne musí generovať i určitý počet chýb. Účelom prieskumného konania môže reálne byť len takéto pochybenia aproximatívne minimalizovať a nie bezo zvyšku odstrániť. Pri prijatí postupu, ktorého sa dožaduje navrhovateľ, by sa zo súdneho konania stal nekonečný, nikdy nekončiaci proces, ktorého rozhodnutia napriek ich právoplatností by mali len dočasný charakter. V takomto stave by každý procesný návrh účastníka a každé naň nadväzujúce procesné rozhodnutie súdu spôsobili nemožnosť ďalej konať, pokiaľ by o danej otázke neprebehlo odvolacie konanie, konanie na základe podaného dovolania, konanie o ústavnej sťažnosti a napokon i o sťažnosti na ESLP. Takáto podoba nikdy sa nekončiaceho procesu ale nie je v demokratickej spoločnosti prípustná a je v priamom rozpore s cieľom a účelom občianskeho súdneho konania stanoveným v § 3 O. s. p. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.: 1 Nc 38/2012. Samotná skutočnosť, že predmetom konania je nesprávny úradný postup súdu, na ktorom sudca vykonáva svoju funkciu, nezakladá pomer sudcu k veci, teda dôvod pre jeho vylúčenie.

K námietke nesprávneho právneho posúdenia veci uviedol, že súd správne vec právne posúdil a správne aplikoval príslušné ustanovenia zákona číslo 514/2003 Z. z., súd vykonal všetky navrhnuté dôkazy. K námietke navrhovateľa ohľadom toho, že prvostupňový súd sa zaoberal výlučne otázkou nesprávneho úradného postupu v podobe zbytočných prietáhov, uviedol, že ide len o účelovú snahu navrhovateľa o zahmlievanie rozhodujúce skutočností, a tou, že neuniesol dôkazné bremeno vo vzťahu k nim namietanému nesprávnemu úradnému postupu tak, ako to ustanovuje § 9 ods. 2 zákona číslo 514/2003 Z. z.. Dôvodom pre zamietnutie návrhu bolo nepreukázanie hmotnoprávnej podmienky pre vznik zodpovednosti štátu za škodu. Požiadavka navrhovateľa, aby súdy neaplikovali znenie citovaného zákona účinného od 1. januára 2013 je požiadavkou, aby súd neaplikoval právny predpis v účinnom znení, t. j., aby posudzoval vec podľa neúčinného právneho predpisu, teda aby vec nesprávne právne posúdil. Táto požiadavka sa javí ako absurdná. Povinnosťou navrhovateľa bolo navrhnúť na preukázanie svojich tvrdení dôkazy. Navrhovateľ ani len netvrdil, že by podal sťažnosť na prietahy v konaní, že by existovalo rozhodnutie v disciplinárnom konaní, rozhodnutie ESLP, respektíve rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktoré by konštatovalo prietahy v konaní.

Pokiaľ ide o námietku, že súd rozhodol vo veci meritórne a zároveň aj o zamietnutí návrhu na prerušenie konania, je plne v súlade s požiadavkou hospodárnosti konania, aby súd o nedôvodnom návrhu na prerušenie konania rozhodol tým istým rozhodnutím, ktorým rozhoduje vo veci. Ak je rozhodnutie súdu o návrhu na prerušenie konania správne, nič nebránilo súdu vo veci rozhodnúť a takýto postup sám osebe nemôže byť dôvodom zrušenia napadnutého rozhodnutia. Navrhovateľ žiadnym relevantným spôsobom nepreukázal, že by ním tvrdené konanie pred Ústavným súdom Slovenskej republiky skutočne prebiehalo. Okrem toho konanie pred Ústavným súdom Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti navrhovateľa nie je konaním, ktoré má na mysli ustanovenie § 109 ods. 1 písmena b) O. s. p., t. j. nie je konaním o takzvanej predbežnej otázke.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako odvolací súd, preskúmal vec v rozsahu daným ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p.

Navrhovateľ vo veci samej sa domáhal majetkovej škody a nemajetkovej ujmy podľa zák. č. 514/2003 Z. z. z dôvodu, že Okresný súd Veľký Krtíš v exekučných veciach 5Er/2317/2006, 7Er/276/2004, 5Er/1583/2006 a 5Er/467/2009 nerozhodol v lehote 30 dní (podľa § 44 ods. 7 Exekučného poriadku platného od 01. 09. 2005, podľa § 44 ods. 8 Exekučného poriadku platného od 01. 12. 2006) o návrhu oprávneného na zmenu exekútora od doručenia návrhu.

Prvým odvolacím dôvodom, na ktorý poukázal navrhovateľ bolo, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O. s. p., teda účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Namietal, že okresný súd rozhodol v zmysle § 101 ods. 2 O. s. p. v neprítomnosti účastníkov konania, pričom z citovaného ustanovenia je zrejmé, že možnosť súdu konať v neprítomnosti účastníka je obmedzená splnením formálnej podmienky spočívajúcej v podaní žiadosti o odročenie pojednávania z dôležitého dôvodu. Navrhovateľ riadne a včas požiadaval o zrušenie pojednávania, uviedol dôležité dôvody a predložil súdu listiny spájané s označenými dôvodmi, preto súd nemohol postupovať podľa § 101 ods.

2 O. s. p. a vec prejednať v neprítomnosti navrhovateľa. Ak tak spravil, odňal tým navrhovateľovi právo konať pred súdom.

Podľa § 101 ods. 2 O. s. p. súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie, ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takého účastníka; prihladne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy.

Odňatím možnosti konať pred súdom možno rozumieť postup súdu, ktorým znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom. Musí však ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť, a z ktorých bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu vylúčený. Ustanovenie § 101 ods. 2 O. s. p. dáva súdu možnosť prejednať vec aj v neprítomnosti účastníka, resp. jeho zástupcu. Môže tak urobiť, ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví a ani nepožiadá z dôležitého dôvodu o odročenie pojednávania. Občiansky súdny poriadok bližšie nekonkretizuje, čo treba považovať za dôležitý dôvod, ktorý bráni súdu vec prejednať v neprítomnosti účastníka. Takýto dôležitý dôvod, pre ktorý sa účastník nemôže zúčastniť pojednávania a žiada o jeho odročenie, sa musí vzhľadom na prekážku, ktorá mu v tom bráni vyznačovať nepredvídateľnosťou, závažnosťou, rozsahom alebo z iných dôvodov aspektom ospravedlniteľnosti. Pritom môže ísť nielen o udalosti majúce objektívnu povahu (nezávisle od vôle účastníka), ale aj okolnosti spôsobené samotným účastníkom alebo ním inak zavinené, ak ich možno v danej situácii - najmä s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu a na pomery účastníka - za dôležité.

Podľa § 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti, a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Občiansky súdny poriadok upravujúci postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní ústavou zaručené právo osobnej prítomnosti na súdnom konaní zabezpečuje tak, že ukladá súdu, ak zákon neustanovuje inak, nariadiť na prejednanie veci samej pojednávanie a predvolať naň účastníkov konania (§ 115 ods. 1 O. s. p.), a to tak, aby mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej 5 dní pred dňom keď sa má pojednávanie konať. Ak súd nariadi pojednávanie, môže vec prejednať v neprítomnosti riadne predvolaného účastníka len vtedy, ak účastník nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie pojednávania (§ 101 ods. 2 O. s. p.). Možnosť prejednať vec v neprítomnosti účastníka (zástupcu), treba posudzovať vždy vzhľadom na všetky okolnosti daného prípadu, pričom treba mať na zreteli, že zúčastniť sa pojednávania právnej veci pred súdom je neodňateľným právom účastníka konania, a to v každom štádiu procesného postupu, pokiaľ zákon neustanovuje inak, ak na tomto svojom práve účastník trvá. Zákon však bližšie nešpecifikuje, čo treba považovať za dôležitý dôvod, danosť ktorého bráni súdu prejednať vec v neprítomnosti účastníka.

Účastníci konania boli na pojednávanie vytyčené na deň 12. 03. 2013 riadne a včas písomne predvolaní. Navrhovateľovi bolo doručené predvolanie na pojednávanie dňa 20. 02. 2013, právnomu zástupcovi navrhovateľa bolo doručené dňa 20. 02. 2013.

Ustanovenie § 101 ods. 2 O. s. p. jedným z prejavu princípu arbitrárneho poriadku a princípu oficiality. Sporové konanie je ovplyvňované princípom dispozičným, ktorý predvída aktivitu účastníkov konania. Aj v prípade procesnej pasivity účastníkov konania je súd povinný uskutočniť konanie a rozhodnúť. V prípade, ak účastník konania však požiadal odročenie pojednávania, súd zväži dôležitosť dôvodov, pričom zároveň posúdi, či nejde zo strany účastníka konania o obštrukčnú žiadosť o odročenie pojednávania, ktoré by zbytočne predlžovalo prebiehajúce konanie.

Žiadosť o odročenie pojednávania je podložená dôležitým dôvodom pre odročenie pojednávania vo všeobecnosti vtedy, ak účastník uvedie také skutočnosti, ktoré sú vzhľadom k svojej povahe spôsobilé jeho neúčast' na pojednávaní ospravedlniť, t. j. také, ktoré mu neumožňujú sa na pojednávaní zúčastniť, riadne brániť svoje práva a oprávnené záujmy, a súčasne sú vážne (dôležité, ospravedlniteľné), ako z hľadísk objektívnych i subjektívnych (z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/122/2010).

Navrhovateľ doručil na Okresný súd Veľký Krtíš dňa 08. 03. 2013 „návrh na zrušenie nariadeného pojednávania z dôvodu objektívneho porušenia zásady nestrannosti súdu a sudcu“ z dôvodu námietky porušenia nestrannosti súdu, pretože podľa názoru navrhovateľa vo veci koná nie nestranný a zákonný sudca, a preto navrhol zrušiť nariadenie pojednávania až do konečného, ústavne konformného rozhodnutia o otázke nestrannosti a o otázke zákonného sudcu v prejednávaní veci, pričom zároveň

poukázal na to, že podal na ústavný súd sťažnosť na porušovanie základného práva na súdnu ochranu a osobitne práva na zákonného sudcu, ako aj základného práva na spravodlivý súdny proces a práva na nestranný súd zriadený zákonom. Zároveň navrhol prerušiť konanie do právoplatného rozhodnutia ústavného súdu.

Základné právo na prejednanie a rozhodnutie veci nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je v Občianskom súdnom poriadku garantované prostredníctvom vylúčenia sudcu z jej ďalšieho prejednávania a rozhodnutia pre zaujatosť (§ 14 a 16 O. s. p.). Okolnosť, že o veci napriek tomu rozhoduje sudca, ktorý mal byť podľa subjektívneho názoru účastníka konania z ďalšej účasti na jej prejednávaní a rozhodovaní vylúčený, je dôvodom na uplatnenie riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku. Obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy, nie je však povinnosť súdu vyhovieť návrhu oprávnených osôb (v danom prípade sťažovateľky, ktorá podala námietku zaujatosti voči sudcom okresného súdu) a vylúčením i označených sudcov z ďalšieho prejednávania a rozhodovania veci pre zaujatosť. Jeho obsahom je len povinnosť súdu prejsť každý návrh oprávnenej osoby (v tomto prípade návrh na vylúčenie všetkých sudcov z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia veci pre zaujatosť) a rozhodnúť o ňom. (pozri uznesenie Ústavného súdu SR I.ÚS 92/2013 - 9, zo dňa 13. 02. 2013)

O námietke zaujatosti vznesenej navrhovateľom vo veci vedenej na Okresnom súde Veľký Krtíš, pod sp. zn. 1C/82/2012 bolo rozhodnuté uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k.: 16NcC/75/2012-13 z 09. 10. 2012 tak, že z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Okresnom súde Veľký Krtíš pod sp. zn. 1C/82/2012 vylúčil iba sudcov JUDr. Slavomíra Cimermana a Mgr. Milana Vargu, ostatných sudcov Okresného súdu Veľký Krtíš z prejednávania a rozhodovania veci nevyhlásil.

Nadriadený súd ďalej o námietke zaujatosti rozhodol uznesením č. k.: 16NcC/75/2012-13 z 09. 10. 2012 tak, že z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Okresnom súde Veľký Krtíš pod sp. zn. 1C/84/2012 vylúčil iba sudcov JUDr. Slavomíra Cimermana a JUDr. Dagmar Komadovú, ostatných sudcov Okresného súdu Veľký Krtíš z prejednávania a rozhodovania veci nevyhlásil.

Nadriadený súd o námietke zaujatosti rozhodol uznesením č. k.: 15NcC/66/2012-13 z 08. 10. 2012 tak, že z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Okresnom súde Veľký Krtíš pod sp. zn. 2C/175/2012 vylúčil iba sudkyňu JUDr. Elenu Petrusovú, ostatných sudcov Okresného súdu Veľký Krtíš z prejednávania a rozhodovania veci nevyhlásil.

Nadriadený súd o námietke zaujatosti rozhodol uznesením č. k.: 17NcC/71/2012-13 z 08. 10. 2012 tak, že z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Okresnom súde Veľký Krtíš pod sp. zn. 2C/177/2012 vylúčil iba sudcov JUDr. Elenu Petrusovú a JUDr. Slavomíra Cimermana, ostatných sudcov Okresného súdu Veľký Krtíš z prejednávania a rozhodovania veci nevyhlásil.

O nevyhlásení konajúceho sudcu z prejednávania a rozhodovania veci bolo riadne rozhodnuté nadriadeným súdom v zmysle § 16 ods. 1 O. s. p. Z tohto hľadiska poukaz navrhovateľa na skutočnosť ohľadne nedostatku nestrannosti sudcu nie je dôvodný.

Navrhovateľ v odvolaní tiež namietal, že konečné (meritórne) rozhodnutie vo veci samej neprichádzalo v čase jeho vydania do úvahy aj preto, že súd v rovnakom rozhodnutí rozhodol aj o zamietnutí návrhu žalobcu na prerušenie konania podľa ust. § 109 ods. 2 písm. c) O. s. p.

Prerušenie konania prichádza do úvahy vtedy, ak počas konania nastane prekážka postupu konania, ktorá je v zásade odstrániteľná procesným postupom súdu. Procesná teória hovorí o tzv. obligatórnom a fakultatívnom prerušení konania. § 109 ods. 2 O. s. p. upravuje tzv. fakultatívne prerušenie konania, to znamená, také prerušenie konania, ktoré nie je pre samotné konanie nevyhnutné. Pod uvedený prípad spadá aj rozhodovanie o návrhu na prerušenie konania v zmysle § 109 ods. 2 písm. a) O. s. p. Pokiaľ zo strany navrhovateľa bol podaný na prvostupňový súd návrh na prerušenie konania do právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu SR o ústavnej sťažnosti, ktorej predmetom je rozhodnutie o porušení práva navrhovateľa na zákonného sudcu a práva na nestranný súd, takýto návrh automaticky nezakladá povinnosť súdu prerušiť konanie. V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na tú skutočnosť, že návrh na prerušenie konania bol podaný na prvostupňový súd dňa 08. 03. 2013, pričom Ústavný súd SR o obdobnej ústavnej sťažnosti navrhovateľa, z dôvodu podania ktorej navrhoval prerušiť prvostupňového

konanie, rozhodol už uznesením I. ÚS 92/2013 - 9, zo dňa 13. 02. 2013. Navrhovateľ tak mohol mať vedomosť už v čase podania návrhu na prerušenie konania z dôvodu podania ústavnej sťažnosti, že pred Ústavným súdom SR v obdobnej podanej sťažnosti nebol úspešný.

V uvedenom prípade nerešpektovanie požiadavky navrhovateľa na osobnú účasť právneho zástupcu navrhovateľa na pojednávaní nie je možné považovať za nesprávnu aplikáciu ust. § 101 ods. 2 O. s. p. Rovnako nie je možné ani prihladiť ani na to, že navrhovateľ nemal možnosť vyjadriť sa k tvrdeniam odporcu, z ktorých súd pri svojom rozhodovaní vychádzal a zachytil ich aj v odôvodnení svojho rozhodnutia.

Substancovať svoje skutkové tvrdenia je navrhovateľ povinný už v žalobe. Civilný proces sa uberá trendom koncentrácie civilného súdneho konania, a preto nie je možné uvažovať o degradácii zásady kontradiktórnosti, na ktorú poukazuje navrhovateľ. Navrhovateľ sám svojou neúčastou na pojednávaní, na ktoré bol riadne a včas predvolaný, zmaril svoju možnosť vlastným zavinením dôsledne uplatňovať svoje práva a chrániť svoje záujmy, pričom Občiansky súdny poriadok (§ 101 ods. 2 O. s. p.) umožňuje v rámci princípu arbitrážneho poriadku uskutočniť konanie tak, aby bolo vydané meritórne rozhodnutie i bez súčinnosti účastníkov. Z hľadiska okolností uvedeného konkrétneho prípadu nedošlo k porušeniu práva účastníkov na spravodlivý proces bez toho, aby bola zároveň narušená plynulosť priebehu súdneho konania.

Je plne v súlade s požiadavkou hospodárnosti konania, aby súd o návrhu na prerušenie konania rozhodol tým istým rozhodnutím, ktorým rozhoduje vo veci samej. Okrem procesnej ekonomie je uvedený postup v súlade i s požiadavkou efektivity rozhodovania a úsilím v čo najkratšom čase zaviesť medzi účastníkmi stav právnej istoty.

Odvolací súd poukazuje na to, že prvostupňový súd vec vo svojej podstate správne právne posúdil, na súdený prípad správne aplikoval príslušné ustanovenia zák. č. 514/2003 Z. z., pričom po vykonaní dôkazu oboznámením sa s predmetným exekučným spisom dospel k záveru, že nedošlo k namietanému nesprávnemu úradnému postupu, a zo strany navrhovateľa bola žaloba podaná bezdôvodne. Aj keď prvostupňový súd o zmene exekútora nerozhodol do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na jeho zmenu, dĺžka exekučného konania od žiadosti o zmenu súdneho exekútora do rozhodnutia o tejto zmene nie je takej povahy, aby bolo možné v danej veci vysloviť porušenie práva navrhovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Prvostupňový súd správne dospel k záveru, že nešlo o nesprávny úradný postup spočívajúci podľa tvrdení navrhovateľa o existencii prieťahov v predmetných exekučných konaniach ako jedného z predpokladov pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Odvolací súd zdôrazňuje, že z judikatúry Ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05). Či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom a tým aj k porušeniu základného práva podľa článku 48 ods. 2 ústavy zohľadňuje štyri základné kritériá, a to právna a faktická zložitosť veci, správanie sa účastníkov súdneho konania, postup samotného súdu a význam veci pre účastníka na. V danom prípade je významná tá skutočnosť, že navrhovateľ pred okresným súdom inicioval značne vysoký počet exekučných konaní (ide o stovky až tisíce exekučných konaní). Aj keď zaťaženosť súdu, nadmerné množstvo vecí, v ktorých musí zabezpečiť súdne konanie nie je dôvodom, ktorý by zbavoval súd, štát zo zodpovednosti za zbytočné prieťahy v konaní, je nevyhnutné vziať daný fakt do úvahy, a to smerom ku kritériám posudzovania prieťahov a v záujme ochrany práv a slobôd iných. Povinnosť všeobecného súdu vysporiadať sa s veľkým množstvom podaní navrhovateľa ipso facto zvyšuje faktickú zložitosť veci z dôvodov, ktoré vyplývajú zo správania navrhovateľa. V takýchto prípadoch je možné aj z ústavného hľadiska akceptovať relatívne dlhšiu dobu trvania predmetu v konaní. Povinnosť okresného súdu vysporiadať sa so všetkými návrhmi navrhovateľa sa tak nevyhnutne dostáva do konkurencie s povinnosťou tohto súdu poskytnúť súdnu ochranu bez zbytočných prieťahov a v primeranej dobe aj ostatným účastníkom iných konaní, ktorý sa pred dotknutým súdom uchádzajú o súdnu ochranu (II. ÚS 64/97). Zároveň treba poukázať na to, že zbytočné prieťahy v konaní je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom a na v zákone ustanovené lehoty na vykonanie toho ktorého úkonu súdu. Jej nedodržanie automaticky nevyvoláva porušenie základného práva upraveného v § 48 ods. 2 ústavy. Odvolací súd vo vzťahu k namietaným lehotám prvostupňovým súdom poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky II. ÚS 245/2013 - 17, IV. ÚS 606/2112 - 20, keď Ústavný súd konštatoval, že vzhľadom na okolnosti daného prípadu, keď je známe,

že navrhovateľ zaťažil prvostupňový súd, či súdy veľkým počtom podaní, musel počítať s určitým technicko- administratívnym zdržaním na strane všeobecného súdu, ktoré spôsobilo, že o jeho žiadosti či návrhu bolo rozhodnuté s určitým časovým odstupom. Odvolací súd uvádza, že ohľadne navrhovateľom tvrdených prieťahov sa nevedelo žiadne disciplinárne konanie, neriešila sa sťažnosť na prieťahy v konaní, ani nerozhodoval Ústavný súd Slovenskej republiky či Európsky súd pre ľudské práva. V zmysle § 9 ods. 2 Zákona o zodpovednosti za škodu v znení účinnom od 01. 01. 2013 by len takéto podklady boli relevantné pre priznanie navrhovateľom uplatnených nárokov. V namietaných veciach nešlo o neodôvodnenú nečinnosť všeobecného súdu, keď nedodržanie zákonnej lehoty bolo priamo podmienené a spôsobené činnosťou navrhovateľa. Práve táto okolnosť je tou, ktorá vyvracia záver navrhovateľa, že súd konal prieťahovo, nesústredene, nekoordinovane. Práve naopak, súd musel konať koordinovane a sústredene aj vzhľadom na množstvo podaní navrhovateľa, keď vo všetkých veciach vzniesol námietku zaujatosti sudcov okresného súdu, o ktorých musel nadriadený súd rozhodnúť v zákonnej lehote desiatich dní, pričom námietky boli smerované voči všetkým súdom v obvode Krajského súdu Banská Bystrica. Rozhodnutie súdu prvého stupňa je preto potrebné považovať za vecne správne.

Odvolací súd zároveň poukazuje na to, že o ústavnej sťažnosti (sťažnostiach) sťažovateľa na porušenie základného práva Krajským súdom v Banskej Bystrici vo veci sp. zn. 16NcC/75/2012, 15NcC/66/2012, 17NcC/71/2012 bolo rozhodnuté uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 443/2013 - 11 zo dňa 12. 09. 2013. Sťažnosť navrhovateľa, ako sťažovateľa, bola odmietnutá.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 224 ods. 1 O. s. p. v nadväznosti na § 142 ods. 1 O. s. p., kde však odporcovi, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko odporca návrhom náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil.

Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.